

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Grobelny

Sędziowie: SO Joanna Andrzejak-Kruk

SO Michał Wysocki (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2014 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym sprawy

ze skargi powoda D. S.

przy udziale Prezesa Sądu Rejonowego w L.

na przewlekłość postępowania sądowego

w sprawie o sygn. XI C (...)Sądu Rejonowego w L.

postanawia:

oddalić skargę.

SSO J. Andrzejak-Kruk SSO J. Grobelny SSO M. Wysocki

UZASADNIENIE

Pismem, które wpłynęło do Sądu w dniu 27 marca 2014 r., powód D. S. wniósł o stwierdzenie, że w postępowaniu sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy w L. pod sygn. akt XI C (...) wystąpiła przewlekłość postępowania; zasądzenie z tego tytułu na swoją rzecz kwoty 3.000zł; a nadto nakazanie Sądowi Rejonowemu podjęcie czynności w postaci wyznaczenia posiedzenia w sprawie.

W uzasadnieniu skargi podniesiono, że powód w dniu wniósł do Sądu Okręgowego w P. pozew przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w R. o zapłatę kwoty 10.000zł tytułem zadośćuczynienia. Postanowieniem z dnia 5 listopada 2013r. Sąd Okręgowy zmienił wcześniejsze postanowienie z dnia 26 sierpnia 2013r. w ten sposób, że sprawę przekazał do prowadzenia Sądowi Rejonowemu w L. – Wydziałowi Zamiejscowemu w R.. Sąd Rejonowy wezwał powoda do uzupełnienia braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych pismem z dnia 10 stycznia 2014r. i było to ostatnie pismo w sprawie. Powód złożył stosowne oświadczenie, nie zwrócono mu wniosku i w chwili obecnej minął dwumiesięczny termin do rozpoznania pozwu, wyznaczony dla sądów przez ustawodawcę w art. 11 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Sąd Rejonowy uchybił temu terminowi czym dopuścił się przewlekłości. Ponadto skarżący zarzucił, że co najmniej od 10 stycznia 2014r. trwa bezczynność Sądu Rejonowego, do której powód w żaden sposób się nie przyczynił. Powód zarzucił, że tym samym zostało naruszone jego konstytucyjne i konwencyjne prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Uzasadniając z kolei żądanie zasądzenia sumy pieniężnej, w/w wskazał, że kwota ta w zupełności zrekompensuje mu przewlekłość, która jest wynikiem bezczynności Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy ustalił, iż przebieg postępowania w sprawie XI C (...) Sądu Rejonowego w L. był następujący:

W dniu 12 sierpnia 2013r. do Sądu Okręgowego w P. Wydziału V Penitencjarnego wpłynął pozew D. S. przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w R. o zapłatę kwoty 10.000zł tytułem zadośćuczynienia. Wraz z pozwem powód złożył wniosek o zwolnienie go od kosztów sądowych.

Pismem z dnia 21 sierpnia 2013r. pozew przekazano do Wydziału XII Cywilnego Sądu Okręgowego w P..

Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2013r. (sygn. XII C (...)) Sąd Okręgowy uznał się niewłaściwym rzeczowo i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu wS.. Odpis postanowienia wysłano stronom w dniu 28 sierpnia 2013r.

W dniu 1 października 2013r. akta sprawy przekazano do Sądu Rejonowego wS., do którego wpłynęły one w dniu 4 października 2013r.

Zarządzeniem z dnia 25 października 2013r. (sygn. I C (...)) nakazano akta sprawy zwrócić Sądowi Okręgowemu w P. celem rozważenia reasumpcji postanowienia z dnia 26 sierpnia 2013r., gdyż pozwanym w sprawie nie jest Skarb Państwa – Zakład Karny we W., a Zakład Karny w R.. Zarządzenie wykonano w dniu 29 października 2013r., a akta sprawy wpłynęły do Sądu Okręgowego w P. w dniu 4 listopada 2013r.

Postanowieniem z dnia 5 listopada 2013r. (sygn. XII C(...)) Sąd Okręgowy w P. na podstawie art. 359 kpc zmienił postanowienie z dnia 26 sierpnia 2013r. w ten sposób, że sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w L., Wydział Zamiejscowy w R.. Odpis postanowienia nakazano doręczyć stronom oraz Sądowi Rejonowemu w S.. Zarządzenie wykonano w dniu 8 listopada 2013r.

Zarządzeniem z dnia 4 grudnia 2013r., które wykonano w dniu 5 grudnia 2013r. akta sprawy nakazano przekazać Sądowi Rejonowemu w L., Wydział Zamiejscowy w R..

Akta sprawy wpłynęły do Sądu Rejonowego w L., Wydziału Zamiejscowego w R. w dniu 10 grudnia 2013r. Sprawę zarejestrowano pod sygn. XI C (...).

Zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 19 grudnia 2013r. m.in. wezwano powoda do usunięcia braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych poprzez złożenie stosownego oświadczenia na urzędowym formularzu, w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu wniosku. Zarządzenie wykonano w dniu 10 stycznia 2014r., a doręczono powodowi w dniu 21 stycznia 2014r.

W dniu 24 stycznia 2014r. do Sądu Rejonowego wpłynęło oświadczenie powoda o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, złożone na urzędowym formularzu w odpowiedzi na wezwanie Sądu. Oświadczenie zostało nadane w Zakładzie Karnym we W. w dniu 22 stycznia 2014r.

Postanowieniem z dnia 28 marca 2014r. Sąd Rejonowy zwolnił powoda od kosztów sądowych.

Zarządzeniem z dnia 28 marca 2014r. nakazano m.in. doręczyć powodowi odpis w/w postanowienia, wyznaczono termin rozprawy na dzień 20 maja 2014r., a także nakazano zawiadomić o tym powoda i pozwanego, doręczając temu ostatniemu odpis pozwu. Zarządzenie wykonano w dniu 28 marca 2014r.

Prezes Sądu Rejonowego w L. zgłosił swój udział w sprawie, nie zajmując przy tym stanowiska co do skargi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. nr 179, poz. 1843 z późn. zm.) statuuje uprawnienie do wniesienia przez stronę skargi

o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawikłaności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Ocena, czy zaistniała przewlekłość jest względna i zawsze musi odnosić się do realiów konkretnej sprawy i przyjętego trybu postępowania. Pojęcie przewlekłości generalnie dotyczy stanów czy zdarzeń nadmiernie rozciągniętych w czasie, przedłużających się, przy czym przewlekłość nie jest zależna jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć strony, ale od czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami, przewidującymi prowadzenie określonych procedur. Ustalenie zaistnienia przewlekłości stanowi zatem wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podjęcia działań zgodnych z przepisami przewidującymi prowadzenie określonych procedur. **Jedynie nadmierne odstępstwa od czasu koniecznego do wykonania określonych czynności – w przypadku obiektywnej możliwości ich podjęcia - mogą być uznane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki o jakim mowa w ustawie (tak również: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 11.05.2005r., II S 26/05, LEX nr 151808; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 28.09.2005r., II S 19/05, publ. KZS 2005/11/39; postanowienie NSA w Warszawie z 26.11.2004r., GPP 1/4, publ. ONSAiWSA 2005/5/97).** Nie każda jednak zwłoka w załatwieniu sprawy egzekucyjnej może być przyczyną przewlekłości, lecz tylko zwłoka nieuzasadniona, nie znajdująca usprawiedliwienia w realiach konkretnej sprawy i podjętych w jej trakcie przez sąd czynności. Chodzi o takie opóźnienia, które stanowią nadmierne odstępstwa od czasu zwyczajowo koniecznego do wykonania określonych prac i zrealizowania wymaganych procedur.

Przechodząc do oceny, w świetle powyższych kryteriów i uwag, zasadności wniesionej skargi, należy stwierdzić, że w sprawie XI C (...)Sądu Rejonowego w L. nie doszło do przewlekłości postępowania. Zdaniem Sądu Okręgowego, analiza akt sprawy wskazuje, że co do zasady zdecydowana większość czynności w w/w sprawie podejmowana była bez zbędnej zwłoki, z zachowaniem obowiązujących w postępowaniu cywilnym procedur. Co prawda skarżący D. S. w istocie w swojej skardze zarzuca powstanie przewlekłości postępowania dopiero po dniu 10 stycznia 2014r., stwierdzając, że w tym dniu Sąd Rejonowy podjął ostatnią czynność w sprawie, jednak w pierwszej kolejności odnieść należy się do czasu trwania niniejszego postępowania jako całości. Wskazać należy, że zanim sprawa z powództwa w/w przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w R. trafiła do Sądu Rejonowego w L. XI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w R., jako rzeczowo i miejscowo właściwego, konieczne było podjęcie przez Sąd Okręgowy w P. szeregu czynności, zmierzających do skierowania sprawy do sądu właściwego. Niewątpliwie winę w tym zakresie przypisać należy powodowi, który swój pozew skierował do niewłaściwego sądu oraz niewłaściwego wydziału. Bezsprzecznie już takie działanie powoda, samo w sobie wpłynęło na wydłużenie czasu trwania postępowania w sprawie, nie można zatem stwierdzić, że w tym zakresie doszło do przewlekłości postępowania z winy sądu.

W dalszej kolejności odnieść należy się do postępowania toczącego się już przed sądem właściwym – Sądem Rejonowy w L. Jak wynika z akt sprawy, akta te wpłynęły do Sądu Rejonowego w L. w dniu 10 grudnia 2013r. Następnie zarządzeniem z dnia 19 grudnia 2013r. m.in. wezwano powoda do usunięcia braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych poprzez złożenie stosownego oświadczenia na urzędowym formularzu, w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu wniosku. Zarządzenie to wykonano w dniu 10 stycznia 2014r., a doręczono powodowi w dniu 21 stycznia 2014r. W dniu 24 stycznia 2014r. do Sądu Rejonowego wpłynęło oświadczenie powoda o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, złożone na urzędowym formularzu w odpowiedzi na wezwanie Sądu.

Brak jest zatem jakichkolwiek podstaw do twierdzenia, że przewlekłość postępowania mogła powstać już od dnia 10 stycznia 2014r., skoro odpowiedź powoda na wezwanie do uzupełnienia braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, którego rozpoznanie było konieczne dla nadania sprawie dalszego biegu, wpłynęło do Sądu Rejonowego w dniu 24 stycznia 2014r. Analizując dalszy przebieg postępowania wskazać można, że co prawda Sąd ten rozstrzygnął wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych dopiero w dniu 28 marca 2014r., a zatem po upływie ok. 2 miesięcy, od chwili uzupełnienia jego braków formalnych przez powoda, jednak w ocenie Sądu Okręgowego, takie działanie Sądu I instancji nie spowodowało takiego wydłużenia czasu rozpoznania sprawy, które uzasadniałoby uznanie, że doszło do przewlekłości postępowania. Stwierdzić należy, że rozpoznanie wniosku skarżącego trwało co prawda zbyt długo, mając w szczególności na uwadze charakter złożonego wniosku, jednak nie można zapominać o tym, że sąd jednocześnie prowadzi wiele postępowań i jest zobowiązany do podejmowania określonych czynności procesowych w każdym z nich. W szczególności sąd jest zobowiązany do podejmowania w pierwszej kolejności czynności pilnych, nie cierpiących zwłoki, w szczególności takich, w przypadku których ustawodawca przewiduje podjęcie poszczególnych czynności w konkretnych terminach (np. rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosków o udzielenie zabezpieczenia, czy wniosków o nadanie klauzuli wykonalności). Taka sytuacja nie zachodziła natomiast w niniejszej sprawie.

Reasumując stwierdzić należy, że zwłoka Sądu Rejonowego w rozpoznaniu wniosku skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych i wyznaczeniu terminu rozprawy, nie uprawnia do stwierdzenia, że w tym zakresie wystąpiła przewlekłość postępowania w rozumieniu art. 2 ust. 1 w zw. z ust. 2 ustawy. Od razu zauważyć też należy, że Sąd Rejonowy wyznaczył już termin rozprawy na dzień 20 maja 2014r.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 12 ust. 1 w/w ustawy, skargę jako niezasadną oddalił.

SSO J. Andrzejak-Kruk SSO J. Grobelny SSO M. Wysocki